

1.	Наслов на наставниот – изборен предмет	ПРОЦЕНА НА ЗДРАВСТВЕНО-ЕКОЛОШКИ РИЗИЦИ И ОПТОВАРЕНОСТ СО БОЛЕСТИ			
2.	Код	ОМ-И-24			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Хигиена			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Интегриран циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/IV	7.	Број ЕКТС кредити	на 1
8.	Наставник	Проф.др. Драган Ѓорѓев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од хигиена			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Јавно здравствено значење на здравствените ризици од медиумите на животната средина • Идентификација- процена • Квантификација на ризиците и • Мерки за акција 				
11.	Содржина на предметната програма: <i>Теориска настава:</i> Вовед, Дефиниција:здравствена екологија-здравје-болест-околина, промени во животната средина-релација со здравјето на човекот; DPSEEA методологија во процена на здравствено еколошките ризици Глобални еколошки движења и притисоци и здравствено еколошки предизвици. Меѓународни конвенции и протоколи во функција на глобалната заштита на животната средина и здравјето Некои аспекти на еко-токсикологијата, Еколошки концепт на здравјето-релација: доза (експозиција)-промени во организмот; Комбинирана изложеност на еколошките хазарди – концепт на вкупна хумана изложеност Оптовареност со здравствено еколошки болсети, DALY,YLL. Здравствена екологија и фактори во средина-влијание врз здравјето- Ризиците од загадување на одредени медиуми на животната средина: воздух, вода за пиење, водоснабдување, површински и отпадни води, цврсти отпадни материи, домувањето и населбите; Климатски промени – закани по животната средина и здравјето <i>Индивидуална работа:</i> Дискусии, евалуација на научна литература, семинари, консултации по сегменти од интерес				
12.	Методи на учење: Предавања, интерактивна настава, демонстрација, компјутерска симулација, прикажување филмови од областа , семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови			
14.	Распределба на распложивото време	15 часови предавања, семинари, самостојни задачи 15 часови домашно учење			

15.	Форми на наставните активности		15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови	
			15.2	Семинари, тимска работа	Семинари 5 часови	
16.	Други форми на активности		16.1	Проектни задачи	часови	
			16.2	Самостојни задачи	5 часови	
			16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување				бодови	
	17.1	Тестови		мин.-макс.		
		Завршен испит		Усмен дел	бодови	мин.-макс. 15 - 25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		Семинарска работа	бодови	мин.-макс 25 - 35
	17.3	Активно учество		Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 10 - 20
			Практична настава	бодови	10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода		5 (пет) Ф	
			од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
			од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
			од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
			од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
			од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
1	Макси Розено Власт, Волас РБ и	Јавно здравство и превентивна	Табернакул, Скопје	2010		

		сор.	медицина		
	2	Ѓорѓев Д, Кендровски В, Ристовска Г. и сор.	Хигиена и здравствена екологија	Медицински факултет, Скопје,	2008
	3	Ѓорѓев Д, Кендровски В, Ристовска Г. и сор	Хигиена на храна и исхрана	Медицински факултет, Скопје	2008
	4	Тулчински Т,	Новото јавно здравство	НИП Студентски збор	2003
22.2	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1				

1.	Наслов на наставниот предмет	БЕЗБЕДНОСТ НА ХРАНАТА И РИЗИЦИ ПО ЗДРАВЈЕТО			
2.	Код	ОМ-И-25			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по хигиена			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Интегриран циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/VI	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник*	Доц д-р Гордана Ристовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од хигиена			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Изучување на опасностите кои произлегуваат од контаминирана храна, генетски модифицирана храна, мерките и системите за рано откривање и известување • Запознавање, воведување и одржување на мерките за превенција на болестите поврзани со небезбедна храна • Демонстрација и практична работа на методи за одредување на контаминенти во храната 				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> - Микробиолошки агенси во храната, анализа на епидемии предизвикани со храна загадена со микробиолошки агенси; - Хемиски агенси во храната, хронична изложеност и ефекти, инциденти со храна контаминирана со хемикалии - Физички агенси во храната-акутни и хронични болести 				

	<ul style="list-style-type: none"> - Генетски модифицирана храна и очекувани ефекти кај луѓето - Алергии и интолеранција на храната - Нови потенцијални закани за јавното здравје поврзани со небезбедна храна <p>Практична настава: Посета и запознавање на лабораториите за испитување на безбедноста на храната во Институт за јавно здравје со акцент на микробиолошко тестирање, тестирање на контаминенти, адитиви, радионуклеиди, тестирање на материјали кои доаѓаат во контакт со храната.</p> <p>Семинарска работа: анализа на случаи на небезбедна храна кои претставувале регионална или глобална закана за јавното здравје</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава - теоретска, практична и семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби, семинари 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски) семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинар 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови		мин.-макс.
		Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 15 - 25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин.-макс. 25 - 35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови мин.-макс. 10 - 20
			Практична настава	бодови 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б

		од 93 до100 бода	10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Бибек Реј, Ерен Бунија,	Основна микробиологија на храна	Арс Ламина, Скопје	2012
22.1	2	Ѓорѓев Драган, Кендровски Владимир, Ристовска Гордана, Димитровска Златанка.	Хигиена на храна и исхрана	Медицински факултет - Скопје, Републички завод за здравствена заштита, Скопје.	2008
	3	Дејвид Гринвуд, Ричард Слек, Џон Појтерер, Мајк Барер.	Медицинска микробиологија – водич за микробни инфекции: патогенеза, имунитет, лабораториска дијагноза и контрола	Академски печат, Скопје.	2008
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Роберт Х Фрис, Томас А Селерс.	Епидемиологија за јавното здравство	Академски Печат, Скопје	2011
	2	Нотингам Стивен	Гените како храна	Арс ламина, Скопје	2010

